

หัวข้อวิจัย	การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนแม่น้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผศ. แทนทัศน์ เพ็ญขุนทด นายทักษ์ ทองภูเบศร์
หน่วยงาน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีพ.ศ.	2556

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบวิธีผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายทางสังคมของชุมชน ได้แก่ ขนาดของเครือข่ายสนทนา สายสัมพันธ์แบบสนทนาและแบบผิวเผิน ตัวเชื่อมความสัมพันธ์ ความหนาแน่นของเครือข่าย และระยะเวลาในการรักษาความสัมพันธ์ และ 2) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ของเครือข่ายทางสังคมต่อการส่งเสริมเครือข่ายชุมชนการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนปากแม่น้ำเวฬุ ในลักษณะข้อเสนอเชิงนโยบาย การวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนแม่น้ำเวฬุ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 51 ราย ด้วยแบบสอบถาม ขั้นตอนที่สอง การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ของเครือข่ายทางสังคมต่อการส่งเสริมเครือข่ายชุมชนการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนปากแม่น้ำเวฬุ และขั้นตอนที่สาม ศึกษาการใช้ประโยชน์ของเครือข่ายทางสังคมต่อการส่งเสริมเครือข่ายชุมชนการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนปากแม่น้ำเวฬุ ในลักษณะข้อเสนอเชิงนโยบาย วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลักษณะทางเครือข่ายทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 6 บ้านสีลำเทียน และหมู่ที่ 2 บ้านปากน้ำเวฬุ หรือบ้านโรงไม้ เป็นชาวบ้าน ชาวประมง และเกษตรกรเพาะเลี้ยงเป็นส่วนใหญ่ เกินกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้หญิง อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพหลักทำประมง รองลงมาคือทำธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท มีประสบการณ์ด้านการดูแลรักษาป่าชายเลนแม่น้ำเวฬุเป็นเวลา 10 – 15 ปี มีลักษณะเครือข่ายทางสังคมแบ่งเป็น ขนาดของเครือข่ายสนทนาเฉลี่ยเท่ากับ 5.169 คน ลักษณะสายสัมพันธ์แบบสนทนาที่เกิดขึ้นเฉลี่ยเท่ากับ 3.406 คน และลักษณะความสัมพันธ์แบบผิวเผินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.589 คน ตัวเชื่อมความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 9.693 คน ความหนาแน่นของเครือข่าย และระยะเวลาในการรักษาความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.157 ชั่วโมง/สัปดาห์ บุคคลศูนย์กลางของเครือข่ายและบุคคลที่ใกล้ชิดของสมาชิกเครือข่าย คือ แกนนำกลุ่มของหมู่ที่ 5 บ้านนากุ้ง บุคคลเชื่อมโยงเครือข่าย คือ กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงของหมู่ที่ 6 ประโยชน์ของเครือข่ายทางสังคมในเรื่องการช่วยแนะนำความรู้ในกระบวนการจัดการระบบนิเวศป่าชายเลน มีประโยชน์มากที่สุด รองลงมา คือ การใช้อ้างอิงเพื่อเข้าถึงบุคคลอื่น หรือสร้างความน่าเชื่อถือ ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ 2 ลำดับแรก คือ เร่งควบคุมการบุกรุกป่า การใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ไม่ถูกกฎหมาย และควรมีนโยบายให้ความรู้ ทำความเข้าใจ ให้ข้อมูล และการวางแผนร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่มประมงที่ทำโปงพางหลัก และจัดให้ตำบลบางชันเป็นพื้นที่พิเศษ เพื่อจัดการทางน้ำด้วยการกำหนดมาตรการร่วมกับชุมชนในการควบคุมฟาร์ม แปลงเพาะเลี้ยงที่เป็นสาเหตุให้น้ำตื้นเขิน

คำสำคัญ : เครือข่ายทางสังคม; การจัดการระบบนิเวศป่าชายเลนแม่น้ำเวฬุ;

Research Title	Social Network Analysis of the management of mangrove ecosystems :Welu river. Chanthaburi.
Researcher	Asst.Prof. Tantas Piekkoontod Mr. Thuk Tongpubet
Organization	Faculty of Science and Technology. Suan Dusit Rajabhat University.
Year	2013

This research use the mixed method by having the purposes of 1) To study the community social network including the size of conversation network: closely and superficially relation, relation connective, network density and Relation maintenance duration. And 2) To study the use of social network on support Social network on Mangrove ecosystem management of Welu Basin in terms of Proposed Policy.

The research divided to 3 steps. Firstly, Analyze Social network analysis on Mangrove ecosystem management of Welu Basin by using questionnaires to collect data from 51 samples and analyze the applicative of social network on support Social network on Mangrove ecosystem management of Welu Basin for the second step. Lastly, study the use of social network on support Social network on Mangrove ecosystem management of Welu Basin in terms of Proposed Policy, analyze descriptive statistics data, frequency value, percentage, average value, Standard Deviation value and the characteristics of social network.

The results found that most samples live in the area of Moo 6 , Baan Si lamtian and Moo 2 , Baan Paaknam Welu or Baan Rongmai. Most of them are fishermen and cultivate farmers. Majority of all population are women in the age of 51-60 years old, hold under Bachelor degrees educated. The main occupations are Fishery and own business in order . The average income per month is in range of 10,001 – 15,000 Bath. Experienced on Mangrove forest maintenance for 10-15 years .The social network characteristics are the average conversation size = 5.169 persons, Average strong ties value = 3.406 persons, Average weak ties value = 1.589 persons, Average value of relation connective = 9.693 persons, Average value of Network density and Relation maintenance duration = 4.157 hours per week. The center person of the network and close-by person of network ; Mainstay of Moo 5 , Baan Nagoong and close-by person of network is cultivate farmers group of Moo 6. Benefit of social network on educate in Mangrove ecosystem management is the most useful and use as reference for reach others or build trust. The 2 main Proposed policy are hasten on control of encroach on forests, fishing gears uses and illegal germinate aquatic animals. It should have policy on educate, understand and give information including coincide planning with fishermen who set the fish traps and